

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Uwagi PKEE do projektu wytycznych KE w zakresie pomocy publicznej dla energetyki i ochrony środowiska w latach 2014-2020.

Uwagi ogólne

- Rozpatrując proponowany zakres wsparcia inwestycji środowiskowych i energetycznych zauważyć można **sprzeczność z założeniami i celami Polityki Spójności** w tym zakresie. W szczególności, z pomocą środków Polityki Spójności Unia Europejska zmierza do zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju regionów oraz likwidacji zacofania najmniej uprzywilejowanych regionów i wysp, w tym obszarów wiejskich. W odniesieniu do Polski, należy przez to rozumieć możliwość uzyskania wsparcia na przedsięwzięcia (w tym przede wszystkim inwestycyjne), które pozwolą osiągnąć przynajmniej poziom rozwoju krajów UE-15. Dodatkowo, wśród założeń Polityki Spójności zawarte zostały cele środowiskowe i energetyczno-klimatyczne, nałożone na Państwa Członkowskie poprzez inne dokumenty, oraz limity środków koniecznych do wydatkowania na poszczególne cele (ring-fencing). Sytuacja taka może powodować wrażenie, iż cele te powinny być możliwe do zrealizowania przy udziale środków podstawowych funduszy Polityki Spójności jakimi są EFRR i FS. Biorąc jednak pod uwagę szeroki wachlarz potencjalnych beneficjentów przyszłych programów operacyjnych finansowanych ze środków Polityki Spójności oraz uzależnienie części z nich od zasad pomocy publicznej, osiągnięcie powyższych założeń staje się trudne lub niemożliwe w pewnych przypadkach.
- Nowe zapisy opiniowanych wytycznych w sprawie pomocy publicznej w energetyce i ochronie środowiska zakładają bowiem, iż **podstawą udzielenia pomocy publicznej będzie osiągnięcie wyższych niż standardowe norm i wskaźników dla nowych inwestycji**. Takie założenia powodują, że koszty kwalifikowane inwestycji np. w OZE będą ograniczane do poziomu nadwyżki poniesionych kosztów nad kosztami instalacji referencyjnej (standard) i to w przypadku osiągnięcia odpowiednich wskaźników. Oznacza to, iż **rzeczywisty udział wsparcia inwestycji przez środki pomocowe może być ograniczony do kilku procent**. Dodatkowo, utrudnieniem w realizacji Polityki Spójności w zakresie osiągnięcia celów energetyczno-klimatycznych będzie całkowite uniemożliwienie udzielania pomocy regionalnej w szeroko rozumianym sektorze energetycznym. Stoi to w sprzeczności z założeniami Polityki Spójności, mówiącymi o dostosowywaniu regionów właśnie do poziomu występującego w pozostałych krajach UE.
- Jedną z podstawowych zasad polityki energetycznej UE jest **zachowanie neutralności technologicznej** w procesie osiągania celów wyznaczonych przez Komisję Europejską. Mechanizmy wsparcia powinny zatem promować osiągnięcie

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

celów środowiskowych (redukcji emisji CO₂) UE niezależnie od sposobów ich realizacji. **Różne środki i technologie w zakresie osiągnięcia celów środowiskowych powinny być traktowane na tych samych zasadach. Dotyczy to zarówno energetyki węglowej jak i jądrowej.**

- W zakresie energetyki węglowej w obszarze mechanizmów mocowych KE przyznaje, że energia wytwarzana z paliw kopalnych może być potrzebna w szczególnych przypadkach i na określony czas, aby utrzymać zadowalający poziom generacji i bezpieczeństwo energetyczne. Jednak może to nastąpić jedynie po spełnieniu bardzo restrykcyjnych warunków wstępnych. **Należy dążyć do zmniejszenia tych restrykcji w celu utrzymania zasady subsydiarności w zakresie kształtowania własnego miks energetycznego i polityki energetycznej przez dane państwo.**
- Mechanizmy mocowe będą wdrażane przez państwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. KE sugeruje natomiast, że państwa powinny przed rozważeniem takiego mechanizmu upewnić się, że energia elektryczna nie może zostać dostarczona przez inne państwo członkowskie. Biorąc pod uwagę fakt, że państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za zapewnienie własnego bezpieczeństwa dostaw energii, **proponujemy wykreślenie tego warunku jako ingerującego bezpośrednio w krajową politykę energetyczną. Zgodnie z TFUE podlega ona zasadzie subsydiarności.**
- W zakresie energetyki jądrowej, ocena planowanej pomocy państwa winna być dokonywana na podstawie przepisów Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ale przy uwzględnieniu celów Traktatu Euratom, tj. "ustanowienia warunków niezbędnych do stworzenia i szybkiego rozwoju przemysłu jądrowego". Należałoby zatem postulować, aby w **preambule wytycznych kwestia ta została jednoznacznie zaadresowana, tzn. że wytyczne powinny być odpowiednio stosowane dla każdego przypadku ewentualnej pomocy inwestycyjnej lub operacyjnej zaadresowanej do energetyki jądrowej, z uwzględnieniem postanowień art. 1 i art. 2 Traktatu Euratom.**
- Wytyczne mają obowiązywać po ich ogłoszeniu do końca 2020 r. **Komisja proponuje, aby wszystkie programy pomocy, istniejące i w trakcie notyfikacji, były rozpatrywane w oparciu o nowe wytyczne, co jest niezgodne z zasadą nieobowiązywania prawa wstecz, a także godzi w zasadę praw nabytych.**
- Istniejące systemy wsparcia mają zostać zharmonizowane w ciągu 12 miesięcy w oparciu o nowe wytyczne. **Termin wdrożenia nie jest realistyczny.** Wydaje się, że harmonizacja powinna potrwać co najmniej 2 lata, biorąc pod uwagę konieczność zmian legislacyjnych.

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

- Niejasne są przyczyny dyskryminacji biomasy w zakresie wsparcia technologii OZE. Podany powód ograniczenia skutków na rynkach surowców jest niezrozumiały.

Uwagi szczegółowe/propozycje zmian zapisów

- W definicji (Definicje, punkt 1.3) **infrastruktury energetycznej pominięto linie niskiego, średniego i wysokiego napięcia** (110 kV). Mowa jest jedynie o napięciu 220 kV i powyżej, a w przypadku podziemnych i podmorskich kabli od 150 kV. Jedynie w przypadku inteligentnych sieci przewidziano możliwość montażu urządzeń na liniach niskiego i średniego napięcia. Utrzymanie takich zapisów, w świetle opiniowanego dokumentu, **uniemożliwi praktycznie dofinansowanie na przyłączenie OZE**, zdecydowanie ograniczy zakres w przypadku modernizacji sieci dystrybucyjnej. Postulujemy, żeby zapis ten został zmieniony.

- Pkt. (14) postulat o dodanie pkt f) – **usługi w ogólnym interesie gospodarczym**, co da możliwość sektorowi energetycznemu korzystania z wyłączeń w zakresie pomocy publicznej.

Sugerujemy dodanie *“In some cases, Member States may consider that certain services provided in the energy sector should be regarded as services of general economic interest (SGEI), within the meaning of Article 106(2) of the Treaty.”*

- Pkt. (19) – istnieje konieczność notyfikacji do KE każdej pomocy operacyjnej dla inwestycji OZE i kogeneracyjnych o mocy odpowiednio powyżej 125 MW i 200 MW, co rodzi ryzyko, że duże instalacje będą długo oczekiwały na decyzję w sprawie przyznania wsparcia lub nie otrzymają jej wcale w związku z długotrwałą i kosztowną procedurą notyfikacyjną. **Sugerujemy podwyższenie progu zgłoszenia projektu do notyfikacji dla instalacji kogeneracyjnych do 400 MW.**
- Pkt (23 a): Niejasna jest definicja „objective of common interest”. Nie ma jej w projekcie wytycznych, ani w TFUE. Istnieje potencjalne zagrożenie, że udzielenie pomocy publicznej dla jednostek wytwórczych opartych na węglu może być uznane za niezgodne ze wspólnym celem UE, biorąc pod uwagę politykę dekarbonizacji sektora forsowaną przez KE.
- **Pkt (23d i 60, 73) KE uznaje, że pomoc może być udzielona tylko kiedy występuje tzw. efekt zachęty (incentive effect), czyli projekty nie powstałyby bez wsparcia.** Uznaje się, że projekty w realizacji lub/i wobec których podjęto już decyzje korporacyjne, bez złożenia wniosku o udzielenie wsparcia nie kwalifikują się o ubieganie się o pomoc. Może to prowadzić do braku możliwości wsparcia realizowanych obecnie projektów inwestycyjnych w zakresie nowych jednostek konwencjonalnych w ramach wdrożonych w przyszłości mechanizmów mocowych.

Ponadto, nie zostało doprecyzowane, co uważa się za rozpoczęcie projektu. Proponuje się, aby zostało ściśle określone, **co uznaje się za rozpoczęcie projektu**,

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

biorąc pod uwagę trudny i wieloetapowy charakter projektu inwestycyjnego w energetyce, a także obowiązki jakie przedsiębiorstwa energetyczne mają wobec URE. Dodatkowo, należy rozważyć dookreślenie postępowania dla **projektów znajdujących się na listach rezerwowych**, tj. po ocenie merytorycznej ale bez przyznanego dofinansowania (np. ze względu na brak środków). W takiej sytuacji, w momencie gdy inwestor rozpocznie realizację ze swoich środków (nawet z opóźnieniem w stosunku do planowanego we wniosku aplikacyjnym harmonogramu rzeczowo-finansowego), a instytucja zaproponuje mu udzielenie dofinansowania w późniejszym terminie, praktycznie nie ma on możliwości wykazania efektu zachęty. **Wskazanim byłoby opisanie sytuacji, w której dofinansowywany jest projekt umieszczony wcześniej na liście rezerwowej.**

- Pkt (49): Proponuje się wykreślenie zapisu „*which needs to be balanced with the environmental objective of phasing out environmental harmful subsidies*” – ryzyko powoływania się na zapisy w celu oddzielnego traktowania paliw kopalnych i możliwej penalizacji jednostek węglowych.
- Pkt (55): W zapisach proponuje się, że wsparcie nie może kompensować „*normal risk of an economic activity*”. Niejasne co jest rozumiane przez taki zapis.
- **Pkt (61) – Efekt zachęty dla dużych przedsiębiorstw. Proponujemy wykreślenie obowiązku określonego dla dużych przedsiębiorstw, polegającego na przedstawieniu dowodów potwierdzających opisany we wniosku o dofinansowanie scenariusz alternatywny i ich weryfikacji** i pozostawienie w tym zakresie wymogów takich samych, jak i dla małych i średnich przedsiębiorstw (tak jak to ma miejsce obecnie). W przypadku wykreślenia zapisu o scenariuszu alternatywnym, należy określić, iż wartość kosztów kwalifikowanych będzie określana tak jak do tej pory – w odniesieniu do całej inwestycji.
- Pkt (80): należy dodać możliwość określenia dodatkowych kosztów kwalifikowanych wynikających z luki finansowej, oprócz wymienionych w artykule również dla przypadków:
  - pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji;
  - pomocy inwestycyjnej umożliwiającej przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych;
  - pomocy inwestycyjnej na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych;
  - pomocy inwestycyjnej na środki wspierające oszczędność energii.

Ponadto, po uwzględnieniu w art. 80, należy dodać również w art. 147 powyższą możliwość dla pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji.

- **(5.3. EEAG) Pomoc inwestycyjna na wysokosprawne instalacje kogeneracyjne** – w większości przypadków nie jest możliwe wyodrębnienie inwestycji, koniecznych, aby ta instalacja działała jako instalacja wysokosprawnej kogeneracji, gdyż są to te same urządzenia, które w zależności od parametrów produkcji funkcjonują w wysokosprawnej kogeneracji lub nie. Proponujemy, aby kosztami kwalifikowanymi były koszty konieczne do poniesienia na wybudowanie wysokosprawnej instalacji kogeneracyjnej, gdyż zapotrzebowanie na ciepło jest funkcją sezonowości i nie zależy od intencji inwestora.
- W 5.3 EEAG **brak wyszczególnienia warunków pomocowego programu inwestycyjnego dla projektów efektywnego systemu ciepłowniczego** zwłaszcza w zakresie kwalifikowalności kosztów samych sieci dystrybucyjnych. Jednocześnie w zakresie tej pomocy wnioskujemy, aby również kosztami kwalifikowanymi były koszty konieczne do poniesienia na wybudowanie bądź dostosowanie do efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego źródła energii (nie tylko sieci ciepłowniczych), w przypadku gdy system ciepłowniczy i chłodniczy będzie spełniał definicję systemu efektywnego zawartą w dyrektywie 2012/27/EU.
- Pkt (171): Komisja zamierza ograniczyć długość mechanizmu wsparcia do maksimum 10 lat, po czym należy re-notyfikować wsparcie - nie wiadomo z jakim skutkiem. W przypadku wsparcia jednostek wytwórczych opartych na węglu lub w zakresie energetyki jądrowej, jest to okres zbyt krótki, aby zapewnić inwestorowi przewidywalność rekompensaty ew. strat ponoszonych w eksploatacji. Wsparcie dla projektów w zakresie energetyki konwencjonalnej powinno zakładać dłuższe ramy wsparcia.
- Pkt (205): należy powtórzyć treść art. 49 mówiącą o **możliwości wytwarzania energii z paliw kopalnych** w szczególnych przypadkach, aby utrzymać zadowalający poziom generacji i bezpieczeństwa dostaw. Obecny zapis ewidentnie ma na celu powstrzymanie państw członkowskich od wsparcia projektów opartych na węglu. Przez pojęcie "*environmentally harmful subsidies*" można domniemywać, że KE będzie rozróżniać zgodność wsparcia dla paliw kopalnych z zasadami pomocy publicznej. Projekty gazowe mogą nie być uznawane jako szkodliwe dla środowiska w odróżnieniu od projektów węglowych.

Alternatywnie proponujemy usunąć Art. 205 powołując się na zasadę neutralności technologicznej w polityce energetycznej UE. Analogicznie proponujemy usunąć Art. 212.

- Pkt (218 b): Mechanizmy mocowe będą wdrażane przez państwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Zapis w tym punkcie sugeruje, że państwa powinny przed rozważeniem takiego mechanizmu upewnić się, że energia elektryczna nie może zostać dostarczona przez inne państwo członkowskie. Biorąc pod uwagę fakt, że państwa członkowskie pozostają odpowiedzialne za zapewnienie własnego

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

bezpieczeństwa dostaw energii, **proponujemy wykreślenie tego warunku jako ingerującego bezpośrednio w krajową politykę energetyczną. Zgodnie z TFUE podlega ona zasadzie subsydiarności.**

- Pkt (223): Ograniczenie wsparcia do 4 lat jest niespójne z podejściem w pkt. 171, dodatkowo jest to okres dalece zbyt krótki aby zapewnić inwestorom przewidywalność zwrotu z inwestycji w jednostki konwencjonalne. Mechanizm wsparcia w tym zakresie powinien obowiązywać do czasu zażegnania problemu deficytu mocy – bez ograniczenia czasowego.
- Pkt.(228): KE sugeruje, że wytyczne będą de facto działać wstecz w stosunku do wcześniej notyfikowanych programów pomocy. Postulujemy, **aby programy istniejące przed wejściem w życie wytycznych były oceniane na podstawie wówczas obowiązującego prawa.**
- Pkt.(230): Termin na dostosowanie istniejących systemów wsparcia do nowych wytycznych w okresie 12 miesięcy, biorąc pod uwagę proces uzgodnień społecznych i przyjęcie nowej legislacji, jest zbyt krótki. **Proponujemy przyjęcie co najmniej 2 lat na harmonizację przepisów.**

Ponadto, systemy wsparcia zostały przyjęte przez Państwa członkowskie na pewne określone okresy i nimi sugerowali się inwestorzy podejmując swoje decyzje. Mamy więc do czynienia z zagadnieniem praw nabytych i wszelkie zmiany systemów wsparcia przed okresem ich wygaśnięcia powinny uwzględniać prawa nabyte inwestorów. Dlatego proponujemy uzupełnienie treści Art. 230 o zapisy dotyczące rozstrzygnięcia kwestii praw nabytych inwestorów.

- Załącznik 1: Przewiduje się podwyższenie intensywności pomocy o [15] % w obszarach "a" (w Polsce wszystkie województwa bez mazowieckiego) i o [5] % w obszarach "c" (mazowieckie - maksymalnie do 100%) – zapis opcjonalny w nawiasie. Ważne jest utrzymanie proponowanego zapisu, gdyż podwyższenie intensywności pomocy w pewnym stopniu mogłoby zrekompensować brak dostępu do pomocy regionalnej.
- Załącznik 1: osiągnięcie standardów ponad normy wspólnotowe wymaga poniesienia dodatkowych kosztów inwestycyjnych oraz eksploatacyjnych (np. większe ilości absorbentów dla instalacji IOS, wyższa energochłonność), które często przekraczają wielkość możliwej do uzyskania pomocy publicznej. Ten rodzaj pomocy dla sektora energetycznego będzie nieosiągalny, gdyż takie inwestycje są bardzo kapitałochłonne. Aby umożliwić skorzystanie z tego rodzaju pomocy należy zwiększyć intensywność i jednocześnie zapewnić wsparcie operacyjne dla zwiększonych kosztów eksploatacyjnych.